

розуміння значимості участі у волонтерській діяльності, ставлення у студентському колективі до учасників волонтерського руху.

Волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Розуміючи важливість цієї діяльності, самі студенти не всі прагнули брати в ній участь і проявляти ініціативу. Лише 29,6% учасників експериментальної групи та 26,1% контрольної групи вважають, що їх знання і вміння можуть бути корисними у волонтерській діяльності.

На основі отриманих даних ми змогли зробити висновок, що спеціально організована, соціально орієнтована громадська діяльність декана, деканату, кафедр, студентського самоврядування зможе вплинути на розвиток навичок спілкування, міжособистісної взаємодії, орієнтувати особистість на самостійне прийняття рішень, виховувати гуманність до людини. Крім цього, нами був зроблений ще один висновок, що в зміст громадської діяльності членів експериментальної групи, які брали участь в організації волонтерського руху, необхідно включити такі види та форми роботи, які б забезпечили підвищення їх активної життєвої позиції (ярмарки, акції, виставки, тренінги, майстер-класи, соціальні проекти, круглі столи, диспути тощо).

Література

1. Типове положення про студентське самоврядування у ВНЗ, затверджене наказом Міністерства освіти і науки №166 // Інформаційний вісник вищої освіти. - 2002. - №7. - С.98-100.

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ І ФУНКЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ

*Дяченко-Богун М.М.
Полтава, Україна*

Демократичні, суспільно-політичні та соціально-економічні зміни, що відбулися в Україні за останній рік висувають завдання виховання, навчання і розвитку здорової людини. Саме виховання здорової людини є найважливішою соціально-педагогічною проблемою, що стоїть перед сучасною системою освіти. Багаторічні дослідження за станом здоров'я молоді показують: за останні десять років позитивної динаміки в їхньому здоров'ї не спостерігається і це стає предметом гострої суспільної тривоги.

У зв'язку зі зниженням загального рівня здоров'я населення сучасна людина все більше усвідомлює потребу в здоровому способі життя, особистої активності у підвищенні рівня здоров'я і його збереження. У той же час сформовані звичаї і звички, вироблені попередніми поколіннями, не відповідають сучасним вимогам суспільства, що посилюється крайнім загостренням соціальних проблем в цілому в Україні, недостатньою увагою до проблем розвитку системи освіти та охорони здоров'я. А це, у свою чергу, висуває вимогу пошуку педагогічних шляхів, умов і засобів підтримки здоров'я в освітніх установах і розвитку кожної особистості.

Розвиток здоров'яорієнтованої педагогічної системи вузу є можливим тільки в результаті створення спеціально розробленої *здоров'язбережувальної освітньої технології*, тобто системи, що створює максимально сприятливі умови для збереження, зміцнення та розвитку емоційного, інтелектуального, особистісного та фізичного здоров'я всіх суб'єктів освіти.

Основними компонентами *здоров'язбережувальної освітньої технології* є:

- *Аксіологічний педагогічний процес* – це не лише навчання спеціальним знанням, але й процес виховання, спрямований на формування ціннісно-орієнтованих установок на *здоров'язбереження і здоров'ятворчість*.

- *Гносеологічний* компонент, пов'язаний з набуттям знань і умінь, необхідних для збереження власного здоров'я.

- *Здоров'язбережувальний* компонент включає в себе психогігієну і психопрофілактику навчально-виховного процесу.

- *Емоційно-вольовий* компонент формує такі якості особистості, як організованість, дисциплінованість, обов'язок, честь, гідність. Ці якості забезпечують функціонування особистості в суспільстві, зберігають здоров'я, як окремої людини, так і всього колективу.

- *Екологічний* компонент формує вміння та навички адаптації до екологічних факторів. В освітніх установах повинна бути сприятлива екологічна атмосфера. Природне середовище, навколишні освітні установи, є потужним оздоровчим фактором.

Аналіз наукових досліджень по темі статті, дозволив виділити наступні функції *здоров'язбережувальної освітньої технології*:

- *формуюча*: здійснюється на основі біологічних і соціальних закономірностей становлення особистості (спадковість, обстановка в навчальних групах, в сім'ї і т. д.)

- *інформативно-комунікативна* (спадкоємність традицій, ціннісні орієнтації, ведення здорового способу життя)

- *діагностична* - це моніторинг розвитку стану здоров'я студентів на основі прогностичного контролю. Це дозволяє порівняти зусилля і спрямованість дій викладача, враховуючи природні можливості кожного студента.

Література

1. Максименко С. Д. Загальні концептуальні засади пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед сучасної молоді / С. Д. Максименко, О. М. Кокун // Практична психологія та соціальна робота. - 2011. - № 11. - С. 75-77.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ВЧИТЕЛЯ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Жіра Г.І.

Чернігів, Україна

Сучасні суспільні тенденції гуманізації змісту, методів і форм педагогічного процесу, орієнтація на прояв індивідуальності кожного учня ставлять підвищені вимоги до особистості педагога, розвитку його творчого потенціалу. Складовими професіоналізму в будь-якій професії є компетентність і озброєність системою вмінь. Однак, для підтримки професійної компетентності фахівця потрібно не тільки володіти відповідними знаннями і вміннями, адаптуватись до змінних умов ринку праці, але ще й мати достатній рівень здоров'я. Не є винятком у цьому плані і професія вчителя. Як справедливо зазначає академік І. А. Зязюн, «служіння сьогоденню і втілення гуманістичної місії надає драматизму долі вчителя, який нерідко скутий вказівками і рекомендаціями адміністрації, поточними потребами... Професійна діяльність педагога може призвести до душевних втрат через надмірні психічні навантаження. Ми можемо зменшити їх власними зусиллями. І дбати про здоров'я, про свою нервову систему потрібно самому вчителю... Потрібно лише мати установку на самовдосконалення, віру у можливість реалізації свого задуму і бажання отримати задоволення від праці...» [4].

Методологічний концепт дослідження полягає в інтеграції загальнонаукових та конкретно-наукових методологічних підходів до вирішення проблеми формування компетентності індивідуального здоров'язбереження у вчителя. Такими підходами є: *компетентнісний* (І. Д. Бех, Н. М. Бібік, Ю. Д. Бойчук, Л. С. Ващенко, І. А. Зимня, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, О. І. Локшина, Л. Б. Лук'янова, Н. Г. Ничкало, О. В. Овчарук, Л. І. Паращенко, О. І. Пометун, О. П. Савченко, О. Я. Савченко, Г. К. Селевко, С. Е. Трубачева, А. В. Хуторской), *системний* (В. П. Безпалько, С. У. Гончаренко, В. В. Краєвський, Н. Г. Ничкало, В. А. Поляков, К. Д. Ушинський), *аксіологічний* (В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, Б. Гершунський, М. Б. Євтух, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, В. О. Сластьонін, Л. О. Хомич), *акмеологічний* (Б. Г. Ананьєв, В. П. Андрущенко, О. Є. Антонова, А. А. Деркач, С. В. Дмитрієв, В. М. Максимова, К. Платонов), *діяльнісний* (О. Г. Асмолов, В. В. Давидов, Д. Б. Ельконін, О. М. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн, В. О. Сухомлинський, А. В. Хуторской), *гуманістичний* (В. П. Андрущенко, С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, В. С. Лутай, Н. Г. Ничкало, В. С. Пазенок, М. І. Романенко, О. П. Сидоренко), *особистісно орієнтований* (К. О. Абульханова-Славська, О. Г. Асмолов, Г. О. Балл, І. Д. Бех, С. У. Гончаренко, В. В. Давидов, О. Д. Дубогай, А. О. Жиденко, І. А. Зязюн, О. В. Киричук, В. Г. Кремень, М. О. Носко, О. М. Пехота, О. Я. Савченко, А. В. Хуторской, І. С. Якиманська), *андрагогічний* (А. О. Вербицький, С. І. Змеєв, І. А. Зязюн, Л. Б. Лук'янова, Н. Г. Ничкало).

Законодавчою базою для розробки системи заходів з формування культури здоров'я особистості вчителя є Програма дій «Порядок денний на XXI століття» (1992), Концепція сталого розвитку (1992), Концепція неперервної валеологічної освіти в Україні (1994), Концепція валеологічної освіти педагогічних працівників (2001), Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді (2004), Концепція загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір» (2011), Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013).

Н. Г. Ничкало, визначаючи перспективні напрямки педевтологічних пошуків, наголошує, що «...розвиток інноваційних процесів у сучасній освіті потребує системного підходу...» [3, с. 14]. «...Педагогічна школа поки все ще орієнтована на професію, а не на людину в професії...», – відмічає С. У. Гончаренко [1, с. 385] і наголошує на необхідності здійснення професійної рефлексії